EILANDSRAAD VAN ARUBA

Notulen 1968 **No.** 7

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad

op woensdag 13 maart 1968 des avonds om 20.00 uur.

Behandelde onderwerpen:

1. Bespreking inzake de "commissie ter bestudering van de mogelijkheden tot realisatie van een zo groot mogelijke zelfbeschikkingsrecht voor Aruba", ingesteld door de Gezaghebber bij besluit dd. 3 januari 1968 ter uitvoering van de motie van de Eilandsraad dd. 20 november 1967.

N.B. Deze vergadering werd ingevolge artikel 28 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen aangevraagd door de raadsleden: O.Croes, L.A.I.Chance en B.Werleman.

VOORZITTER: O.S. Henriquez, Gezaghebber.

SEKRETARIS: A.J. Booi, Sekretaris van het eilandgebied.

Aanwezig zijn de leden: G.F.Croes, C.E.Lacle, D.G.Croes, M.Croes, C.Yarzagaray, A.M.Arends, E.M. de Kort, D.I.Leo, J.Maduro, A.Werleman, C.B.Boekhoudt, O.Croes, J.A.C.Alders, L.A.I.Chance, H.R.Dennert, G.A.Oduber, D.Tromp, B.R.Werleman, D.C.Mathew,V.Kock, alsmede de gedeputeerde T.Leest.

Afwezig is het lid: E.R.Finck, in verband met verblijf in het buitenland.

DE VOORZITTER: De raadsleden, die de vergadering hebben aangevraagd, zullen eerst in gelegenheid gesteld worden om het woord te voeren. Aan de orde is thans het enige agendapunt.

1. Bespreking inzake de "commissie ter bestudering van de mogelijkheden tot realisatie van een zo groot mogelijke zelfbeschikkingsrecht voor Aruba ", ingesteld door de Gezaghebber bij besluit dd. 3 januari 1968 ter uitvoering van de motie van de Eilandsraad dd. 20 november 1967.

DE HEER O.CROES: Señor Presidente, manera e punto unico di agenda aki ta bisa, nos ta desea awe nochi di papia tocante e comision pa mas autonomia pa Aruba. Consecuentemente pa e otro islanan di Antillas tambe. E motibo cu a conduci nos pa pidi e reunion aki ta, pasobra den e corantnan local nos a lesa cu e miembro y alavez vice-presidente Señor Frans D.Figaroa, pa carta fecha dia 4 di maart ultimo, dirigi na Señor Presidente, a pidi su retiro for di tal comision, tanto como vice-presidente, como miembro. Lo ta cu e a duna como motibo "organisatorisch". Di esey nos por deduci anto cu Señor Figaroa lo no ta di acuerdo cu e trabao organisatorio di e comision o sea di su presidente of por ta cu ta pa falta total di organisacion y actividad por completo.

Señor Presidente, manera mi a declara na nomber di e fraccion di Partido Patriotico Arubano den e reunion di Raad di dia 20 di november 1967, nos fraccion tur momento ta dispuesto pa tuma parti den cualkier comision pa studia y raporta na Raad e posibilidadnan pa ensancha e autonomia interno di Aruba. Pero nos a declara tambe enfaticamente, cu nos ta tuma parti den un comision solamente cu ta traha seriamente y cu por sabi su tarea. Awor retiro di un miembro di comision kende alavez ta vice-presidente, asina diripiente y tan tempran a causa nos algun preocupacion en cuanto e trabaonan di e comision aki. Ta pesey anto nos a pidi e reunion y pa Raad su informacion oficial, nos lo aprecia si Raad lo por a worde informa awe nochi, Señor Presidente, door di e Presidente di comision, via Bo, lo siguiente:
Señor Figaroa lo a pidi su retiro pa motibonan organisatorio?
Con e trabao y direccion di e presidente ta anto, cu esey lo por a causa e vice-presidente di tuma su retiro for di tal comision?
Raad lo por haya mesora un rapport provisional di e comision, cu e siguiente puntonan? E comision su punta di bista en cuanto e retiro di Sr. Figaroa, splicacion di comision su politica organisatorio y su motibonan pa defende e politica aki. Cual personanan den cual posicion a worde agrega na e comision y cualkier honorario, cu eventualmente lo ta envolvi cu e nombramentonan aki. E tempo cu e comision ta pensa di tin mester pa entrega su rapport final na Raad.
Señor Presidente, si Raad por a worde informa tocante e preguntanan aki awe nochi nos lo por delibera, kisas, mas aya tocante e asunto serio aki pa interes general di Aruba.
Señor Presidente, por lo pronto te aki.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, op de eerste plaats sluit ~~ik mij aan bij de woorden van de heer Osbaldo Croes, namens onze fraktie~~ naar voren gebracht. Ik moet er echter aan toevoegen, dat toen wij onze medewerking gaven aan het tot stand brengen van de benoeming van een commissie ter bestudering van de mogelijkheid voor meer autonomie voor Aruba, wij dit gedaan hebben onder de veronderstelling, dat dit een serieuze commissie zou worden en dat er serieus gewerkt zou worden.
Mijnheer de Voorzitter, wij indertijd waren in de veronderstelling, dat er een commissie uit de Raad zou komen, dus dat er alleen maar leden van de Raad als leden van deze commissie zouden worden benoemd.
Dit is echter niet gebeurd. Er zijn anderen dan raadsleden benoemd.
Als wij de uitleg van bepaalde personen accepteren, dan moeten wij ook aanvaarden, dat het mogelijk is om anderen dan raadsleden in deze commissie te benoemen. Dus hierover zullen wij niet spreken. Maar, Mijnheer de Voorzitter, gezien het feit, dat sinds het aannemen van deze motie in deze Raad, wij niets meer van deze commissie hebben gehoord, anders dan wij een paar dagen geleden in de "Amigoe di Aruba" hebben gelezen, dat de onder-voorzitter van deze commissie zijn ontslag heeft genomen. Daarom hebben wij gemeend om aan de voorzitter van deze commissie via U, Mijnheer de Voorzitter, te willen vragen, of hij ons kan inlichten hoe de gang van zaken is in deze commissie. Hoe is deze commissie samengesteld, dus organisatorisch. Dus wie de Voorzitter is, dat weten wij eigenlijk allemaal, dat hoeven wij dus niet meer te vragen. Wat kunnen de redenen zijn, waarom de vice-voorzitter zijn ontslag heeft genomen? Ook, Mijnheer de Voorzitter, willen wij weten of deze redenen ook gegrond zijn. Daarom willen wij vragen om hierover omstandig te worden ingelicht. Ook, Mijnheer de Voorzitter, willen wij vragen hoe vaak deze commissie bijeen komt en wat de resultaten zijn van deze commissie tot nu toe. Ook, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij vernomen, dat er twee adviseurs aan deze commissie zijn toegevoegd en wij willen weten wie deze twee adviseurs zijn. En als het waar is dat deze twee adviseurs particulieren zijn, dan willen wij vragen of het niet mogelijk was om een

advocaat van het eilandgebied te gebruiken, die minder kostbaar voor deze commissie had kunnen zijn.
Ook, Mijnheer de Voorzitter, willen wij vragen of het waar is, dat deze adviseurs elk een honorarium van f.10.000,-- hebben gevraagd.
Ik dank U.

DE HEER B.R.WERLEMAN: Lo mi kier encerra mi mes na e palabranan di e oradornan anterior y asina reserva mi mes pa di segundo ronde.

DE HEER J.A.C.ALDERS: Señor Presidente, como nos tin un convenio den e comision pa studia e posibilidadnan mas grandi pa mas autonomia pa Aruba, awe nochi solamente mi kier haci un pregunta na Señor Presidente, kende ta e persona cu a worde nombra pa e Raad pa nombra e comision menciona y dus mi kier a haci e siguiente pregunta.
Ta berdad cu un of mas miembronan di fraccionnan cu ta representa aki den Eilandsraad, a acudi na Señor Presidente di Eilandsraad, pa nombra un otro miembro den e comision aki una vez cu Señor Frans Figaroa a retira su mes?
Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen te voeren? Zo niet, dan zou ik het raadslid Arends, als voorzitter van de commissie, waar het hier om gaat, willen vragen of hij bereid is en in staat is om antwoord te geven op de vragen die gesteld zijn.

DE HEER A.M.ARENDS: Señor Presidente, mi a sigui e preguntanan di nos coleganan di pariba ey, tocante loke nan a lesa den corant. Esey mi no ta bay ariba djé, pasobra esey mi ta lagé completamente pa e corantnan loke nan kier scirbi. Si e informacionnan ta bon of no ta bon, esey ta keda pa e responsabilidad di e corantnan.
Tocante retiro di Señor Figaroa, e no a duna un splicacion detayada ariba djé. Tocante e honorario cu nan a menciona, mi por bisa, cu nada definitivo a worde dicidi. Tocante di un rapport cu nan lo desea di haya, pa nan sabi con leuw e comision a yega cu su estudicnan, gustosamente lo mi zorg pa yama e comision aki hunto pa nan traha un rapport y asina cu esey ta cla lo mi trece pa e personanan aki.
Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Dan heeft de heer Alders, nog de vraag gesteld of er raadsleden zijn die de Voorzitter zouden hebben benaderd..........

DE HEER F.L.MADURO: Punt van orde, Mijnheer de Voorzitter.
Volgens mij heb ik nog geen gelegenheid gehad om het woord te voeren. Het laatste raadslid heeft het woord gevoerd en volgens mij bent U nou bezig om de eerste ronde af te sluiten.

DE VOORZITTER: Wilt U het woord hebben, dan? Gaat Uw gang.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, lo no ta mi intencion pa papia mucho largo tocante e comision aki, ya cu nos a perde, no perde, pero nos a tuma hopi tempo caba papiando riba e comision, papiando ariba autonomia. Mi tin algun observacion di haci tocante e comision aki.
Pa di promer biaha, Señor Presidente, cu nos a nombra e comision aki especial pa studia e posibilidadnan y pa trece un rapport na Raad mi ta kere cu nos a pone di cada partida hendenan responsabel, hendenan representativo, hendenan di caliber den e comision aki. Asina ta cu nos ta spera for di e comision un rapport di kiko nan ta pensa pa mas autonomia pa Aruba. Esey ta pa cuminsa. Pasobra mi no ta kere cu e reunion aki tin mucho balor, tocante di e fihamento di e comision.

Pero toch, Señor Presidente, lo mi no por keda sin menciona algun faceta di cual ami tambe a lesa den corant y riba cual a ser haci pregunta awe nochi, di cuanto e honorario ta pa e dos abogadonan cu a ser pidi pa coopera. Mi tambe a lesa den corant cu e ta hopi halto. Aki nan ta puntra cu ta f.10.000,--. Señor Presidente, mi no sabi kiko a transcurri esey lo bin den e rapport di e comision. Pero si, Señor Presidente, mi ta duda masha hopi, mi ta puntra mi mes si por ta berdad, mi ta asumi cu no ta berdad, mi ta asumi cu ta engaño, mi ta asumi cu e por ta un chansa un interpretacion malo di cualkier palabra, pero mi no por comprende, especial un yiu di tera, cu a studia cu un beurs, especial hendenan Arubiano, cu den nan spare-time ta haci nan calidadnan disponibel na un comision mientras tanto cu e otronan ningun no ta cobra. Mi no ta kere, mi no por imagina mi cu nan lo por cobra pa e lucha pa mas autonomia, un lucha cual nos tur aki ta di acuerdo cu né, cu nos mester realisa mas autonomia, mi no por imagina mi, tendiendo palabranan di tur banda cu "nan ta dispuesto pa sacrifica te hasta nan bida pa lucha di Aruba pa Aruba progresa", mi no ta kere cu ningun momento por tabatin envolvi, manera Señor Chance a bisa, manera corant a bisa, cu nan lo ta bay cobra. Segun mi, aki nos un y tur mester pone nos schouder na schouder, haci sacrificio, sacrifica nos tempo liber pa nos por mehora Aruba, tanto den su posicion economico, e posicion social como tambe den e posicion politica. Señor Presidente, lo mi kier agrega tambe cu algun tempo pasa tempo cu e sindicato aki tabata den problema, a bin for di Venezuela representante di e sindicato hunto cu su abogado y nunca nan a cobra nada, djies pa e lucha sindical. Ami ta mira esey den e mesun carreda ey, cu ta duro pa mi kere cu tal cos por ta of a socede. Mi ta kere cu esey ta un mal interpretacion of algo asina. Pasobra ta duro pa mi, como Arubiano, pa kere tal cos. Señor Presidente, mi no ta kere pa mas cu un motibo.
Mi ta hala aan poco historia. Tempo Cárdenas na aña 1938/1939 cu Mexico tabata den un situacion poco deplorabel, nan a puntre: Pero pakiko, Bo ta presidente, pakiko Bo pais no por progresa?
Señor Presidente, anto Cárdenas a contesta: na e periodista ey cu a puntre e cos ey: "Ta con e pais por progresa, ora cu cada bes mi habri un lachi mi ta haya un oportunista politico den dje".
En berdad e a usa un otro palabra, Señor Presidente, pero mi no por usé den e Raad aki. Pesey mi no por comprende y mi no ta kere tampoco.
Tocante locual a worde scirbi den Prensa, cu Señor Figaroa a sali pa motibonan organisatorio, (mi no sabi cu ta asina of no ta asina), por ta cu por tin cierto fayonan, den tur comision tin fayonan, pero mi ta kere tin bastante hendenan den e comision, cu un lo mester yuda otro na bienestar di Aruba. No cu mi kier drenta den e detaya di con e comision mester traha, pero por ta cu un cos no ta bon, cu cada groepering politica ta traha nan deseonan cu nan ta haya cu mester worde cambia den Eilandenregeling y nan ta trece hunto, y nan ta discutié, kitá y pone. Por ta cu esey ta mas facil, cu si cada un djies bay papia, papia, sin bin cu algo concreto di cada partida, por ta esey ta un voorstel pa cual e comision lo por traha mas efectivo. Mi no kier drenta den detayenan di e comision, pero mi ta spera cu nan ta bastante capacita pa nan mes hiba al cabo e tarea ey y pa trece e rapport.
Ta esey nos ta pidi: pa trece e rapport, si por y si e comision ta kere cu mester autonomia of no, esey ta keda completamente na e comision.
Segun mi e discusion aki pa nos bay papia atrobe riba e diferente facetanan di autonomia of no-autonomia, mi ta kere nos a papia masha hopi di dje caba.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER H.R.DENNERT: Mijnheer de Voorzitter, met belangstelling heb ik geluisterd naar de voorzitter van de commissie die U ingesteld hebt en ook naar de woorden van de heer Maduro, die ook enige dingen gezegd heeft die waardevol zijn. Het is geenszins onze bedoeling om te spreken over de detailles of over bepaalde facetten van de autonomie van Aruba, het is onze bedoeling om te spreken over de commissie, die ingesteld is om mogelijkheden te bestuderen om Aruba meer autonomie te geven. Want, Mijnheer de Voorzitter, toen deze commissie ingesteld werd hebben wij allemaal de hele Raad, dit met grote serieusiteit gedaan. Het is zelfs zo gegaan, dat wij allemaal van mening waren, dat hier een ernstige zaak ter sprake was, dat wij overlegd hebben met elkaar over dit comité. Dat de meningen, die toch verschilden aan verschillende zijden, hierdoor nader tot elkaar gebracht konden worden, zodat een motie aangenomen kon worden, die aanvaardbaar was voor de hele Raad, zodat deze motie met algemene stemmen kon worden aangenomen. Vol goede moed zijn wij aan dit werk begonnen. De commissie is benoemd. Maar nu doet zich het feit voor, dat één van de leden en wel een heel belangrijk lid, bedankt heeft en wel om "organisatorische redenen". Nu is het inderdaad waar, wat de heer Arends gezegd heeft, dat wij de krantenberichten niet hoeven te geloven, maar de krant geeft toch heel vaak aan wat er leeft in de gemeenschap. En in de krant heeft gestaan, dat de heer Figaroa afgetreden is omdat een bepaalde vergadering bijeen is geroepen die geen doorgang vond en dat hij daarvan niet op de hoogte werd gesteld. Of het een of meer vergaderingen waren, dat weet ik niet precies, maar in elk geval heeft hij gemeend, dat de werkwijze van de commissie zeer slecht was en dat hij daarom de conclusie hieruit heeft moeten trekken, dat hij zijn ontslag heeft moeten aanbieden. Dit is een zeer ernstig feit. Deze commissie, die ingesteld is, is een commissie waar de ogen van de gehele gemeenschap gericht zijn. De hele Arubaanse gemeenschap verwacht veel van deze commissie. En door het aftreden van de heer Figaroa, meer nog de reden, waarom hij is afgetreden. De reden die hij aangeeft, dus "organisatorisch", palementair hebben wij bepaalde uitdrukkingen voor bepaalde zaken, heeft ons toch ernstig verontrust, want niet alleen de ogen van onze gemeenschap, maar ook die van Nederland, van de Landsregering, zijn gericht op deze commissie en het maakt bepaald een zeer slechte indruk, als één van de leden, en wel de ondervoorzitter, meent af te moeten treden om "organisatorische" redenen. Want het blijkt daaruit, dat hier niet met serieusiteit te werk gegaan wordt en de commissie, die hier ingesteld is, is toch een commissie, die zeer serieuze zaken entameert en bestudeert. Vandaar dan ook, Mijnheer de Voorzitter, dat ik bijzonder teleurgesteld ben over het antwoord, dat de voorzitter van deze commissie, de heer Arends gegeven heeft. Misschien heeft hij niet de vrijheid om te spreken. Misschien weet hij er inderdaad niet meer van en dat zou jammer zijn, want hij zou dat wel moeten weten en nagaan indien zoiets gebeurt. Daarom hebben wij deze vergadering bijeengeroepen, want deze commissie wordt hierdoor bepaaldelijk in discrediet gebracht en dat zal dus afbreuk doen aan het werk en aan resultaten, die wij straks van deze commissie kunnen verwachten. Daarom wil ik nog een keer zeggen, dat ik het eens ben met de heer Arends, dat wij de kranten niet hoeven te geloven, maar de kranten geven dan weer bepaalde opinies weer en bepaalde berichten weer, die sterk van invloed zijn op de algemene meningvorming en ik ben van mening, dat door het aftreden van de heer Figaroa om organisatorische redenen, waarbij dus bepaalde uitleg gegeven is, aan de geest van de commissie afbreuk wordt gedaan en dus de commissie bepaaldelijk in zijn werk zal hinderen.
Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER M.CROES: Señor Presidente, mi ta haya masha straño cu e reunion aki a worde yama pa papia tocante e comision mientras cu for di e presentacionnan mi ta deduci cu e topico principal ta retiro di un miembro for di e comision.

Un retiro completamente voluntario, un decision cu un persona liber por tuma na e momento cu e ta haya ta bon. Ademas di esey ta straño cu e motibonan tabata defini como motibonan organisatorio loke por nifica centenares di cos. Kiko ta motibo organisatorio? Ningun hende no sabi. Tanten cu e motibonan no worde defini nos no sabi tocante kiko nos ta papia. Pesey tambe ta straña mi cu e reunion aki a worde yama door di fraccion di Partido Patriotico Arubano mientras cu tin un decision di e Raad aki pa nos referi e carta di retiro di Señor Figaroa pa huishoudelijke vergadering unda nos por papia trankilmente riba djé.
Señor Presidente, a worde expresa aki den cu e asunto aki ta un asunto serio. En berdad e ta serio, pero di e banda cu e caracter di seriedad a worde expresa casi mi no ta tuma nan na serio. Mi ta mira te hasta un cierto hipocresia awor cu nan ta cualifica e trabao aki como serio. Tempo cu e asunto di autonomia di Aruba a bin na cuestion pa di promer biaha e a worde ridiculisa door di e mesun banda ey. Nan a bisa cu e ta un ilusion y cu e ta algo cu lo no worde realisa. Awe nan ta papia cu e ta algo serio. Mi ta contento di nan cambio di opinion. Pero cu nan ta tumé como algo serio ta pasobra cu politicamente nan no por keda di participa den e movimento di pueblo Arubano. Politicamente nan no ta permiti nan mes di keda afor, of a lo menos pa duna e semblencia cu nan ta lucha hunto cu e pueblo di Aruba pa realisa su aspiracionnan.
Señor Presidente, un otro punto straño ta cu awe nochi aki den preguntanan ta worde lansa na Presidente di comision cu a worde institui pa un decreto di dia 3 di januari 1968 ariba instruccion di Raad.
Señor Presidente, e comision aki no ta un comision di Raad. E ta un comision cu tin un encargo. E presidente di e comision no ta sinta aki den awe nochi pa duna cuenta como presidente di Raad.
E ta sinta aki den como miembro di Eilandsraad.
Asina ta e mesun hendenan cu ta cay riba e palabra organisatorio no sa e balor di e palabra mes.
Mas mihor, Señor Presidente, lo tabata si tur e discusion aki a keda un banda y cu nos por papia trankilmente riba cualkier remarca cu tin ariba e trabao di comision den huishoudelijke vergadering y bin cu cambionan si ta necesario.
Ta normal cu un miembro a tuma retiro y e por worde reemplasa door di un otro miembro. Si tin miembronan cu no ta eens cu e beleid di e comision anto nan mester trece esey den e comision anto e comision ta reporta despues na Raad via Señor Presidente. Esey lo tabata e caminda mas apropiado.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, unicamente mi kier a limita mi den tratamento di e topico di awe nochi na referi na e palabranan di nos colega Wijkie Maduro kende a bisa di no por apoya algun honorarium cu por worde extende na miembronan di e comision aki y e ta spera cu e miembronan di locual ta pensa di haya un honorarium lo por afilia nan mes na e otronan cu tambe desinteresadamente a duna nan contribucion na e tarea dificil di e comision aki. Pero, Señor Presidente, di otro banda mi ta weita cu den e filanan cu ta sosteniendo gobierno ta nos colega Maduro solamente a expresé den e sentido aki aunke por tin algun di nos cu ta duda den e representacion of den e coalicion actual di gobierno caminda mi ta tende cu Señor Maduro no ta worde considera un di nan - nos fraccion sí ta consideré te awe fraccion di gobierno. Pesey mi kier a tende si e otro partidarionan di e coalicion cu ta sostene gobierno ta di e mesun opinion. Tambe mi kier añadi na loke diputado Max Croes a bisa cu e comision aki lo duna na su debido tempo rapport na Raad pero awe nochi e topico no ta solamente retiro di un miembro. E topico ta e motibo aparente pa cual e miembro aki a tuma retiro y si den e comision ey ta reina en berdad cierto, hasta mi por bisa desconfiansa di e miembro aki cu a obligé pa tuma su retiro.

E reunion a worde yama pa aclarea e puntonan aki pa na tempo y cu tempo por mehora y yuda e comision aki den su tarea tan dificil. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.YARZAGARAY: Señor Presidente e tarea di e comision ta un tarea specificamente pafor di e Raad aki. Mi ta kere cu tin hopi pregunta cu ta worde lansa awe nochi cu nos ta papia den otro y nos no sabi exactamente kiko ta e tarea of kiko e comision aki a cumpli cuné caba. Mi ta sorpresa di tende awe nochi tocante honorarium y cosnan asina. Esakinan ta detayenan interno di e comision.
E tarea di e comision aki ta un tarea masha importante pa Aruba ya cu ta trata di cambionan di un gobierno insular y efectonan riba henter Antillas. Mi ta kere cu e comision aki mester tuma e cosnan masha na serio y mi kier haci un peticion riba e comision pa nan haci nan trabao mas liher cu ta posibel pa asina nos por haya un rapport pa nos sabi kiko ta e deseonan di Raad aki cu a accepta e mocion aki den su totalidad y ki pasonan mester worde tuma pa ensancha nos economia y nos autonomia. Esaki ta e responsabilidad di henter e cuerpo insular aki cual a accepta e comision aki y mi no ta kere cu e presidente di e comision aki lo tin e autorizacion di e comision aki pa duna e detayenan. Probablemente nan ta secreto y nan tambe lo por tin algun gastonan den un minoria. Pasobra mester tin luz, awa y un lugar pa tene reunion. Esakinan ta cosnan cu nos por tolera. Mi ta kere cu nos tin basta confiansa den e comision cual ta consisti di tur partida y na debido tempo nan lo trece un rapport. Ami lo ta entusiasma y lo mi aplaudi pa mi weita con e cambionan aki lo bay tuma lugar pa interes general di Aruba y Antillas. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER G.F.CROES: Señor Presidente, manera poco dia pasa algun miembro di e fraccion di partida di oposicion, esta partida di P.P.A. a yama un reunion bao di e capa di ta preocupa pa cierto medidanan y awor a bolbe yama un reunion bao di e capa di ta hopi preocupa tocante di un retiro di un di e miembronan di e comision. Pero, Señor Presidente, mi ta duda di e sinceridad di e personanan aki pasobra si e personanan aki berdaderamente ta sincero, si nan tin e autonomia di Aruba na pecho manera dia 20 di november 1967 dia cu nan a vota pa e mocion pa mas decentralisacion, pa mas autonomia y te hasta nan a bay di acuerdo pa nombra dos miembro di nan partido den e comision, anto pakiko poco dia despues ata e mesun fraccion ora ta trata aki den Raad e medidanan cu Gobierno Central ta bay tuma en cuestion di mas centralisacion locual ta net contrario di mas autonomia.
Ora cu partidanan di gobierno a trece esey den Raad keriendo cu e fraccion aki lo keda consecuentemente na fabor di autonomia, ata pueblo Arubano a haya den dicho reunion e promer punial den su lomba......

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, wilt U zich beperken tot de commissie? Wij hebben het vandaag niet over de autonomie.

DE HEER G.F.CROES: Señor Presidente, mi ta splica tocante e preocupacion cu e miembronan aki segun mi ta purba trece na claridad mientras cu mi ta duda di nan sinceridad. Señor Presidente, e mesun personanan aki a vota den e mesun reunion contra e mocion cu partidonan di gobierno a trece y awor nan ta bin aki den e reunion, y pesey mi ta di acuerdo cu mi colega Señor Max Croes cu ta poco hipocrita a yama e reunion mescos........

DE HEER J.A.C.ALDERS: Punt van orde, Mijnheer de Voorzitter, Ik kan zeker zo'n woord "hipocrita", van de heer Betico Croes niet aannemen. Het gaat om de inhoud van het woord.

DE VOORZITTER: Wij zullen aantekenen dat U bezwaren hebt.

DE HEER G.F.CROES: Señor Presidente, pesey awe nochi mi kier expresa un biaha mas cu si acaso e partido di oposicion despues di a haya orden di nan padrotnan di Corsow si nan no ta bay traha cu sinceridad pa mas autonomia.......

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, wilt U op Uw woorden letten, alstublieft.

DE HEER G.F.CROES: Señor Presidente, mi ta papiando simplemente palabranan Papiamento sin ningun ofensa.

DE VOORZITTER: Señor Croes, tin hopi manera pa bisa e mesun cos.

DE HEER G.F.CROES: Pues, Señor Presidente, anto mi ta haci un apelacion na e miembronan di partidanan di gobierno mirando e mayoria minimo cu nos tin, pa tur usa nan sano huicio den tur pasonan cu nan tuma pasobra e lucha cu nos lo bay tin ta sumamente duro. Pero cueste loke cueste nos lo yega na e fin cu nos a lucha pé. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.E.LACLE: Señor Presidente, e reunion actual a worde yama pa e miembronan di Raad tende e motibonan mas extenso pa cual un miembro, y pa casualidad ondervoorzitter di e comision, a tuma retiro. E Raad aki algun tempo pasa a nombra e comision cu ta consisti tanto di miembronan cu ta sostene gobierno como di miembronan di partida di oposicion.
Cu algun miembro di partida di oposicion a pidi e reunion awe nochi ta comprensible. En cuanto politiek cu nan ta hunga ta keda pa nan encargo. Pesey despues cu mi a tende varios miembro duna nan comentario riba e reunion di awe nochi mi kier a pidi tur miembro di Raad si ta posibel pa e resignacion di Señor Figaroa worde discuti den un huishoudelijke vergadering. Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Mag ik aannemen dat wij hiermede gekomen zijn aan het einde van de eerste ronde? Zo ja, dan wil ik nog even de heer Alders beantwoorden. Señor Alders a puntra si tin miembro di Raad cu por a acudi na mi en coneccion cu retiro di Señor Figaroa.
Mi kier bisa Señor Alders cu te na e momento aki ningun raadslid a acudi na mi pa tal asunto.
Wij gaan thans over naar de tweede ronde voor zover er nog behoefte aan bestaat.

DE HEER O.CROES: Señor Presidente, promer cu mi haci uso di palabra den segundo ronde lo mi aprecia si e presidente di e comision por contesta ainda un par di pregunta di mi.
Kisas e no a comprende mi preguntanan den promer instancia. Mi a puntra entre otro cual personanan y den cual posicion a worde agrega na e comision. Tambe cuanto tempo e ta kere cu e comision mester pa entrega e rapport aki na Raad? Kisas e presidente por contesta e preguntanan aki y despues mi por papia den segundo ronde.

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, het lijkt mij beter als wij het lijstje langs gaan anders krijgen wij een derde ronde. Dus als de heer Arends aan het woord is kan hij van antwoord dienen.

DE HEER O.CROES: Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik mag toch meer dan twee keer spreken als één van de aanvragers van de vergadering?

DE VOORZITTER: Ik geloof dat wij het beter zo kunnen oplossen. U hebt deze vragen in de eerste ronde gesteld dus wij kunnen dit dan beschouwen als nader vaststellen van de vragen.

Dus ik zou de heer Arends nu in de gelegenheid stellen de vragen te beantwoorden en dan kunt U doorgaan.

DE HEER A.M.ARENDS: Señor Presidente, mi ta kere cu aki den mi ta sinta como raadslid y no como presidente di e comision. No cu mi tin nada contra pa conteste pero mi no ta kere cu presidente di un comision ta bin sinta aki den.
Ariba e segundo pregunta di Señor Osbaldo Croes mi kier bisa cu e comision ta trahando caba y manera mi a bisa awor ey, asina cu nos tin un concepto di e rapport, mas pronto posibel nos lo trece aki den.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER G.A.ODUBER: Punt van orde, Mijnheer de Voorzitter.
De heer Arends had dit eigenlijk van tevoren moeten zeggen.
Hij heeft al bepaalde vragen beantwoord.

DE HEER G.F.CROES, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ter verduidelijking van wat wij gesproken hebben in ledenvergadering, wanneer de eerste ronde afgelopen is dan dient juist de tweede ronde om eventuele vragen die onbeantwoord zijn gebleven in de eerste ronde te herhalen in de tweede ronde.

DE VOORZITTER: U vergist zich. Er staat duidelijk in het Reglement van Orde dat als gebleken is dat een vraag niet beantwoord wordt dat het betrokken raadslid alsnog aandacht daarop mag vestigen.

DE HEER O.CROES: Señor Presidente, Señor Arends, manera Señor Oduber a bisa awor ey, a contesta algun pregunta y awor e ta bisa cu e ta sinta eynan como raadslid. Señor Presidente, nos a yama e reunion aki pa Raad worde informa di e trabaonan di e comision aki. Nos a presenta preguntanan aki pa haya aclaracion ariba e trabaonan di e comision.
Sinembargo algun miembronan di Raad a haya bon di bay den detayes en cuanto e comision aki.
Ta duel mi di tende ora cu e raadslid Maximo Croes a bisa cu den e reunion di dia 20 di november 1967 nos partida a trata na ridiculisa e comision ey y awe nochi nos ta bin papia di seriedad. Pero nos partida a splica e asunto concretamente.
Na final di e reunion ora a bin na votamento pa e comision nos a duna nos punto di bista cla pa henter Aruba por a comprende esey. Pero, Señor Presidente ta masha tristo sí pa un diputado tuma palabra como miembro di Raad y bay asina leuw di cualifica nos como hipocritanan.

DE HEER M.CROES: Señor Presidente, ta nan accionnan mi a acusa como hipocresia, no nan.

DE HEER O.CROES: Tambe un diputado a papia tocante si nos a haya orden di nos padrotnan di Corsow.......

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, ik wil U verzoeken om niet meer hier op in te gaan. Ik heb de heer Croes zojuist verzocht om op zijn woorden te letten en hij heeft daar gevolg aangegeven.
Mag U er nu wel op ingaan dan gaan wij juist in de richting die ik wil voorkomen. Dus ik wil een dringend beroep op U doen en ook op de andere leden, laten wij deze vergadering op een hoog niveau houden.

DE HEER O.CROES: Cu mucho gusto lo mi cumpli cu Señor Presidente su peticion. Naturalmente ami semper kier tene e nivel di e reunionnan di Eilandsraad masha halto.

Señor Presidente, en cuanto e comision mes mi a deduci tambe for di palabranan di miembro Max Croes cu e comision aki ta un comision pafor di Raad. Ta net esaki a duna nos algo di pensa ariba formamento di e comision aki. Den e reunion di dia 20 di november 1967 nos a comprende di buena fé cu e comision aki ta un comision pafor di Raad. No cu un comision pafor di Raad no por traha ariba un asunto asina pero nos tabata di opinion cu e comision aki lo ta un comision estrictamente di Raad. Señor Presidente, locual nos kier a discuti awe nochi no ta exactamente e retiro di e vice-presidente di e comision en si, sino locual tin encerra rond di dje. Nos ta comprende cu awor aki Señor Arends ta prefera di keda keto den e asunto aki en vez di contesta e preguntanan y lo mi kier a puntra si Señor Arends ta kere cu Raad por haya por escrito e preguntanan cu mi a haci den un termino masha cortico, por ehempel, un siman y e ora ey nos por discuti e asunto ey un poco mas detaya.
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, toen ik in de eerste ronde had aangehaald wat ik in de "Amigoe di Aruba" had gelezen had ik ook kunnen zeggen wat in de ontslagbrief van de heer Figaroa had gestaan. Maar gezien het feit dat deze brief naar de huishoudelijke vergadering is gestuurd en misschien dat dit enkele maanden zal duren voordat het in behandeling wordt gebracht, en gezien het feit dat wij niet mogen spreken over stukken die naar de huishoudelijke vergadering zijn gestuurd, heb ik gemeend om de "Amigoe di Aruba", een zeer betrouwbare en veel gelezen krant aan te halen.
Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij als raadsleden in de "Amigoe di Aruba" of "La Prensa" of "Beurs" of "Chuchubi" of waarin dan ook lezen dat de adviseurs van de commissie ieder f.10.000,-- als honorarium hebben aangevraagd en gezien het feit dat wij op 20 november 1967 f.50.000,-- beschikbaar hebben gesteld om werk voor de commissie mogelijk te maken, dan denk ik dat niemand kan zeggen, zoals de heer Croes gezegd heeft, "e ta haya straño cu nos a yama e reunion aki awe nochi".
Mijnheer de Voorzitter, men hoeft zich zo niet uit te drukken, want wij hebben f.50.000,-- beschikbaar gesteld voor de commissie, maar zoals de heer Frans Lodewijk Maduro naar voren heeft gebracht, wij hebben dat gesteld met de bedoeling dat als het noodzakelijk was om bijvoorbeeld een deskundige uit Nederland in te schakelen om hier van advies te dienen of met de werkzaamheden behulpzaam te zijn, dat hij betaald zou kunnen worden en ook voor de andere bijkomende kosten. Het is nooit de bedoeling geweest van onze fraktie en ik denk ook niet van de frakties die het Bestuurscollege steunen om deze gelden beschikbaar te stellen om in de zakken van bepaalde mensen te gaan. Daarom hebben wij gemeend om deze vergadering aan te vragen om te weten hoe het met deze gelden, die wij beschikbaar hebben gesteld, staat.
Mijnheer de Voorzitter, wij zijn niet allemaal leden van deze commissie en wij menen dat wij van tijd tot tijd inlichting moeten krijgen over de gang van zaken van deze commissie.
Wanneer wij lezen dat de ondervoorzitter van deze commissie zijn ontslag neemt en wanneer wij in de krant lezen dat dit gebeurd is op gronden dat de voorzitter vergaderingen bijeenroept, maar dat hij die vergaderingen zelf niet bijwoont, dan moeten wij weten of het waar is en of het werk van de commissie hierdoor belemmerd wordt.
Dus, Mijnheer de Voorzitter, het is helemaal niet vreemd dat wij deze vergadering bijeen hebben geroepen. Het is ons recht en onze plicht het werk van deze commissie te volgen en het is ook onze plicht om te zien dat de gelden die beschikbaar zijn gesteld niet in de verkeerde plaatsen komen.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Arends heeft gezegd dat wat betreft honorarium er geen besluit genomen is.

Ik wil vragen aan de heer Arends in zijn hoedanigheid als raadslid of als voorzitter van de commissie of dan aan U, Mijnheer de Voorzitter, als voorzitter van deze Raad, of wanneer er verschillende deskundigen benoemd worden kan U ons dan mededelen onder welke voorwaarden deze deskundigen benoemd zullen worden zodat wij kunnen weten wie zij zijn en wat de bedoelingen van deze heren zijn?
Mijnheer de Voorzitter, het bevreemdt mij ook vanavond dat de fraktieleider van de Union Nacional Arubano niets gezegd heeft gezien het feit dat het lid dat zijn ontslag heeft genomen uit deze commissie uit de Union Nacional afkomstig is. Misschien gezien het feit dat de voorzitter van de commissie niet hierin wil opgaan zou het goed zijn geweest voor de Raad om iets van de kant van de Union Nacional Arubano te horen. Want wat de heer Figaroa heeft gezegd, zij het via de "Amigoe di Aruba" of andere kranten. Wij nemen aan dat dit de standpunt van de Union Nacional Arubano is.
Mijnheer de Voorzitter, U hebt gevraagd om deze vergadering zo zakelijk mogelijk te houden. Wij zijn hiermee akkoord, Mijnheer de Voorzitter, en ik meen dat mijn collega de heer Max Croes weer met aantijgingen is gekomen. Maar als het mijn persoon betreft dan heb ik een brede rug en wij kunnen daarop alles vangen. Dus wij zijn hierin niet dieper gegaan, want wij denken niet dat de heer Max Croes gemeend heeft wat de heer Betico Croes gezegd heeft dat de heer Max Croes gemeend heeft wanneer hij een bepaald woord hierin gebruikt heeft. Dus dat is een kwestie van welke mening men aan een woord geeft.
Mijnheer de Voorzitter, wij hebben deze vergadering aangevraagd om inlichtingen te krijgen. Wij zijn hier niet gekomen om weer naar het plaatje van gedeputeerde Betico Croes te luisteren.
Mijnheer de Voorzitter, wij hebben dit zovele keren gehoord, en het is zovele keren gespeeld dat het misschien doorboord is.
Mijnheer de Voorzitter, van het heel klein beetje Papiaments dat ik hier geleerd heb heb ik altijd gezegd dat Papiaments een zeer mooie taal is en Papiaments heeft zeer mooie spreekwoorden. Wanneer ik naar de woorden van deze mijnheer luister dan denk ik aan het Papiamentse spreekwoord dat luidt: "Ora cu bo ta hunga cu mucha chikito bo ta sali cu man sushi". Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER B.R.WERLEMAN: Señor Presidente, ta straña mi masha hopi cu den promer instancia Señor Albertico Arends a contesta un parti di e preguntanan pero ora a yega e segundo instancia y e pregunta a worde lansa cu si tin algun persona a worde agrega na e comision, e no por a contesta esey. Kisas no ta conveniente pa e haci esey pasobra e ora ey ta sali kiko a worde haci exactamente.
En cuanto loke a worde bisa di e honorarium cu ta worde insinua cu lo worde paga na cierto adviseurnan, mi kier bisa cu ta tristo pa tende esey pasobra ora un hende kier traha pa mas autonomia e mester haci esey gratuitamente. Manera a worde bisa den Raad dia cu e comision a worde forma, ora bo tin cu muri pa bo patria bo ta muri pa bo patria. Masha danki, Señor Presidente.

DE VOORZITTER: Ik wil de Raad, en ik spreek nu in het algemeen, wel verzoeken om te voorkomen dat wij in herhaling treden.
Dezelfde punten zijn door verschillende sprekers herhaalde malen naar voren gebracht. Misschien mag ik een beroep op U doen om dus eventueel met nieuwe gezichtspunten te komen maar niet steeds dezelfde punten te herhalen.

DE HEER J.A.C.ALDERS: Señor Presidente, den cierto sentido mi por pone mi mes cu algun di e opinionnan cu nos colega, Señor Frans Lodewijk Maduro, a trece padilanti awe nochi, por ehempel en cuanto di e honorario cu e a papia di djéle, cu e por a tende di djele y lesa di djéle.

Pa kita tur duda cu Señor Maduro tin en cuanto e caso aki mi kier a puntra kiko ta opinion di Bestuurscollege en cuanto e beschikbaarstelling di e f.50.000,-- aki pa e labor cu e comision aki lo haci na beneficio di e studio cu lo ser haci pa mas autonomia pa Aruba.
Señor Arends no kier papia como presidente di e comision y ami tampoco no kier papia como miembro di e comision, pero mi kier a sabi kiko ta e punta di bista di Bestuurscollege en cuanto esaki.
Segun mi tin diferente di nos ta duda kende ta dicidi tocante e placanan cu a worde disponi pa cu e trabao aki, esta pa studia mas autonomia pa Aruba. Esaki ta algo cu no ta estrictamente hinca den e besluit di e mocion cu nos a tuma dia 20 di november 1967.
E ta poco vaag ainda y mi kier a pidi e standpunt di Bestuurscollege.
Tambe, Señor Presidente, ta straña mi hopi di por a lesa den corant tocante e asunto aki siendo cu ni un decision, manera Señor Arends a bisa, no a worde tuma en cuanto e asunto aki.
Ta straña mi cu cierto noticianan ta bin na claridad siendo cu Señor Arends mes no sabi.
Pesey mi ta supone cu su punta di bista awe nochi ta como tal cu den e comision cierto convenionan a worde tuma pa no haci politica cu esaki. Esaki ta estrictamente bisa pa trece esakinan na claridad principalmente na corant, radio of television. Pesey a straña mi masha hopi cu cierto cosnan asina ta worde lesa den corant y manera mi colega Leo Chance a bisa, ora cu bo ta lesa algo den corant pueblo Arubano den su totalidad y pueblo Antiyano ta sigui e pasonan cu ta bin na claridad di tal forma na pueblo di Aruba. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER A.M.ARENDS: Señor Presidente, mucho mi no tin di agrega mas na loke mi a bisa den promer ronde pero papiando como miembro di Raad mi tambe ta cuminsa duda na sinceridad di nos coleganan di banda pariba, Pasobra si ta asina tanto interes tabatin di sabi e nomber di e miembronan of di e advisornan cu a worde agrega na e comision lo ta masha facil pasobra nan mes tin dos miembro den e comision ey y si cualkier advisor a worde agrega na dje anto ta cu consentimiento di nan miembronan. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER F.L.MADURO: Señor Presidente, na promer instancia lo mi kier bisa cu a pesar cu di e banda ey a ser bisa cu awe nochi nan no a bin hunga politica toch nan ta hungando dos placa di politiek.
En coneccion cu e organisacion di e comision cu un miembro ta sali e por worde reemplasa door di otro miembro of si nan ta acusa cu e voorzitter no ta bon nan por haci esey den e comision.
Por ta cu nan ta bin cu un otro voorzitter of un otro ondervoorzitter.
Eseynan ta cosnan di e comision pero no cosnan cu mester worde trata den Raad. Nos kier un rapport. Nos no kier tende historia ni redo.
Señor Presidente, e trabao di comision pa mas autonomia no por worde realisa si nos tur no ta uni cu un solo proposicion, esta pa trece mas autonomia. Nos como representante di pueblo, nos cu ta un tiki mas na altura di e politica di Antillas Hulandes, mester tin e responsabilidad di uni nos mes a pesar di nos color politico pa bienestar di nos lugar.
Pesey ta duel mi cu Señor Oduber mester bin bisa cu e ta duda cu mi ta worde considera den e fraccion aki. Por ta cu mi no ta tur ora di a acuerdo cu cierto cosnan pasobra manera mi a bisa anteriormente ami no ta un ja-baas. Tempo ta cambia, Señor Presidente, y mi ta comprende cu Señor Oduber lo comprende con e politica mester worde hiba.
Un biaha Señor Virgilio Kock a vota na nos banda pero nan a halé na su bachi y e no ta haci esey mas. Pero ta asina e mester worde hiba, Señor Presidente. Bo ta worde eligi aki den y bo ta vota di acuerdo cu bo consenshi y bo honor y no di acuerdo cu orden di lider di e partida.
Señor Presidente, esey ta pa clarifica mente di Señor Oduber.

Por ta cu ta algo nobo den politica Arubano pero segun mi ta algo na beneficio di nos politica.
Señor Presidente, tocante e observacion cu Señor Chance a haci cu e a lesa den corant cu e advisornan a pidi placa y pesey nan a yama e reunion, mi kier bisa cu si mi no ta mal informa e reunion a worde pidi promer cu e cos a sali den corant. Por ta cu mi ta robes.
Señor Alders a bisa cu nan a haci un convenio cu loke ta worde papia den e comision lo no sali riba caya. Mi ta asumi cu e lo no a sali for di e dos representantenan di Partido Patriotico Arubano cu ta den e comision. Mi ta asumi tambe cu e lo no a sali for di e representantenan di aki banda. Mi ta asumi cu e abogadonan tampoco lo no a tiré riba caya. Y mi ta asumi cu e secretario tampoco lo no a trece riba caya. Asina ta cu ningun hende no a hacié y toch e a sali. Por ta cu e gran "Amigoe di Aruba" por duna un splicacion di unda e a haya e noticia aki.
Señor Presidente, en cuanto e observacion di Señor Chance den segundo ronde cu e fraktieleider di Union Nacional Arubano no a bisa nada mientras cu e miembro cu a sali for di e comision ta miembro di Union Nacional Arubano mi kier bisa cu Señor Figaroa no ta den e comision como representante di Union Nacional Arubano sino representando e combinacion, Partido Revolucionario di Obrero/Union Nacional Arubano/Partido Independiente Arubano.
Pa conclusion lo mi kier bisa cu mi a pensa cu esaki lo ta un motibo pa e dos representantenan di Partido Patriotico Arubano sali for di e comision pa nan laba nan man bisando cu e organisacion no ta bon y pa nan core pa responsabilidad. Mi ta spera cu no ta asina.
Mi ta desea cu no ta asina a pesar di tur cos mi ta spera cu toch nan tin cierto buena boluntad pa continua e lucha aki pa progreso di nos lugar. Mi ta spera tambe cu salimento di un di e miembronan di comision lo no ta un estorbo y cu por tin e posibilidad pa un otro worde nombra pa e comision por studia e problema aki y trece mas pronto posibel un rapport na Raad conteniendo e deseo di pueblo di Aruba en coneccion cu cambiamento di Eilandenregeling. Esey ta mi deseo y mi ta spera cu esey ta deseo di un y tur, no solamente di boca sino tambe di curazon.

<u>DE HEER H.R.DENNERT:</u> Mijnheer de Voorzitter, er zijn niet veel nieuwe gezichtspunten naar voren gekomen. Helaas heeft men gemeend om om de ontslagkwestie van de heer Figaroa te moeten wandelen want dat is het centrale punt, dus de redenen waarom het is geschied. Als de heer Figaroa gezegd had uit gezondheidsredenen, dan was er zeker geen misverstand hier. Maar het is om andere reden, redenen die impliceren dat het niet goed gaat in de commissie en daarom hebben wij deze vergadering bijeengeroepen om onze bezorgdheid, die een werkelijke bezorgdheid is, te uiten. Het feit dat de commissie een commissie is uit de Raad neemt niets af van het feit dat wij toch bepaalde gebeurtenissen rondom deze commissie moeten bespreken en raadsvergaderingen moeten bijeenroepen want dat is de enige plaats waar wij inlichtingen kunnen krijgen hieromtrent of waar wij besprekingen kunnen voeren hieromtrent. De commissie is ingesteld door raadsbesluit op een motie die unaniem aangenomen werd en wanneer wij dus vernemen dat het niet goed gaat met de commissie dan moeten wij een vergadering bijeenroepen want wij kunnen niet naar de commissie gaan en vragen of zij goed werkt of niet. Dat moeten wij hier bespreken en daarom hebben wij deze vergadering bijeengeroepen omdat wij werkelijk bezorgd zijn over hetgeen hier gebeurt in deze commissie.
Het aftreden van de heer Figaroa om organisatorische redenen houdt in dat er iets mis is in deze commissie, dat er slecht gewerkt wordt in deze commissie en dat de werkwijze en besluitvorming van deze commissie kan beinvloeden vooral in de ogen van de mensen die hiermee later te maken zullen hebben, Verder heb ik hier niets aan toe te voegen, Mijnheer de Voorzitter. Ik dank U.

DE HEER M.CROES: Señor Presidente, mi kier ta masha cortico den e segundo ronde.
Den segundo ronde Señor Osbaldo Croes a bisa cu e reunion aki a worde yama pa pidi cierto informacionnan di e comision. Señor Presidente, esey no ta posibel. E comision tin un opdracht di Raad y no ta toca tres miembro di Raad bin aki den pa pidi informacion di e comision.
Si nan kier hacié anto Señor Osbaldo Croes kende a cay asina tanto riba e palabra organisatorio mester a pidi Raad pa dune e permiso pa haci tal cos. Ningun momento e a pidi Raad e permiso cy.
Tambe e a haci contrariedad contra e hecho cu lo mi a bisa cu den e reunion di 20 di november unda e topico di autonomia a worde discuti nan a ridiculisa e comision. Mi no a bisa cu e ridiculisacion a tuma lugar aki den. Aki den nan a mustra un bon frente pero den un publicacion oficial di nan e mesun siman, henter e movecion di autonomia a worde pinta como un payasada. Pesey mi a referi na e accion awe nochi como un accion di hipocresia ora nan a papia di seriedad. Papia un cos aki den y haci otro cos ariba caya.
Tambe for di palabranan di Señor Oduber, kende ta miembro di e comision, mi a haya e impresion como si fuera ta existi cierto desconfiansa den e miembronan di comision, un den otro. Hasta e ta insinua cu podiser pa motibo di e desconfiansa aki Señor Figaroa a tuma retiro.
E motibonan di Señor Figaroa no ta conoci pa mi y nan no ta conoci cerca Raad tampoco aunke cu e apreciable miembro Dennert ta supone cu e motibonan organisatorio no ta correcto. Ami no sabi esey. Pero si ta existi desconfiansa entre e miembronan anto laga esunnan cu tin desconfiansa papia e cos entre otro y si no por yega na un areglo laga nan tuma nan retiro y permiti otronan cu sí ta di bon boluntad y cu tin confiansa den otro haci e trabao aki pa Aruba. No ta importa nos kende a haciéle pero cu e trabao cu mester worde haci en berdad worde haci tambe.
Señor Presidente, mi ta comprende pakiko awe nochi tin cierto insinuacionnan tocante conseheronan cu lo a pidi un honorarium pa nan trabao.
Mi no sabi si esaki ta correcto. Esaki ta un asunto cu e comision lo mester dicidi riba djé. Esaki ta un noticia fresco pa mi.
Pero mi ta kere cu henter e Raad aki, incluyendo fraccion di Partido Patriotico Arubano, a cumbini cu tin mester di un suma pa e comision por traha. E fraccion di Partido Patriotico Arubano tambe a vota pa pone f.50.000,-- disponibel pa haci posibel pa e comision aki manda su rapport aden. Henter e Raad a aproba en principio cu un honorarium por ta na su lugar. Nos ta aplaudi mas hopi si aki na Aruba mes nos por haya hendenan cu suficiente talento y cu tanto stimacion pa nan patria cu nan lo ta dispuesto pa haci e trabao aki gratuitamente na beneficio di e comunidad, aunke cu nos no por exigi esaki di nan y mi ta comprende cu door di vota f.50.000,-- pa e comision aki haci su trabao Raad tambe ta di acuerdo cu punta di bista cu no por exigi un hende pa traha por nada y pa duna advies por nada.
Señor Presidente, mi a papia como raadslid awe nochi. Sinembargo tin un pregunta cu ta toca Bestuurscollege pa contesta como cu e pregunta aki a worde puntra na Bestuurscollege.......

DE VOORZITTER: Mijnheer Croes, als U gaat antwoorden als gedeputeerde hebt U bezwaar dit te doen aan het einde van de tweede ronde?
Er zijn nog andere sprekers als raadslid.

DE HEER M.CROES: Geen bezwaar, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER G.A.ODUBER: Señor Presidente, cu atencion mi a tende e diferente ideanan tocante e comision pa mas autonomia pa Aruba y e comentarionan cu a worde haci.

Muy en especial mi kier a refresca diputado Max Croes su memoria un rato cu ora mi a bisa cu ta reina cierto desconfiansa aparentemente den e comision aki exactamente esaki a worde proba awe nochi.
Un miembro di e comision aki a pidi su retiro aparentemente pa motibonan di organisacion y te aki e a laga e motibonan. E desconfiansa ta bin di e hecho cu e miembro aki mas tanto ta miembro di un partida cu ta sosteniendo Gobierno Insular. Mas tanto e desconfiansa aki ta bin dilanti ora nos ta tende di e otro miembronan di Gobierno Insular y di representacion di e partidonan cu ta sostene gobierno cu nan no sabi e motibo pakiko e miembro aki a pidi retiro. Mi ta puntra mi mes, Señor Presidente, ta ki direccion e comision aki ta bayendo aden?
Nos fraccion di Partido Patriotico Arubano, te awe den oposicion, ta puntra su mes si e mesun miembronan y partidarionan cu ta sostene gobierno ta pidi retiro sin duna splicacion, kiko nan por spera di nos.
Sinembargo y contrario di loke Señor Maduro a insinua cu nos ta aki awe nochi pa aleha nos di e comision aki, mi kier a bisa categoricamente cu e motibo di e reunion aki ta pa aclarea e posicion di e partidanan cu ta sostene gobierno di locual un di nan miembro a pidi retiro for di e comision aki.
Señor Maduro ta papia masha bunita y mi ta elogia su palabranan caminda e ta bisa cu nos mester traha uni na bienestar di Aruba pa realisa un tarea asina importante y asina dificil cu e comision aki tin.
E ta bisa mi personalmente cu e ta un votador di consenshi y honor.
Mi ta spera cu ta asina. Pero e ta tira tambe den mi cara cu mi ta papia segun lider di mi partida politica. Un partida politica pa buena marcha di e partido y consecuentemente pa buena marcha di e comunidad mester tin un lider, Señor Presidente. Pero Señor Maduro no ta lider di obrero ni e no tin partido.
Señor Presidente, loke mi ta tende di Señor Maduro mi ta goza pasobra e ta un miembro y colega di nos Raad cu ta papia segun su consenshi ta dicta - pa usa su mes palabranan. . E ta bisa cu e ta vota y cu e ta bay di acuerdo pa haci leynan segun su sentimientonan humano y su posicion chikito pero ainda representativo den e raad aki.
Señor Presidente, Señor Maduro en berdad ta un di e politiconan sobresaliente di tempo corto cu a bin riba esfera politico na Aruba y mi ta sigur cu den su pensamentonan Señor Maduro lo sabi di laga su decisionnan dicta debidamente en lo futuro manera su consenshi ta mandé.
Pesey mi ta convenci cu ya awe nochi e reunion aki tabatin su frutonan benificioso. Den e reunion aki a yega na cla dos cos.
Na promer lugar tempo nos fraccion dia 20 di november 1967 a vota pa nombra un comision pa mas autonomia na Aruba nos a vota di buena fé y cu intencion serio pa haci un trabao cual ta di suma importancia y dificil. Sinembargo e comision aki ya caba a tuma un caminda cual a preocupa nos fraccion, dia cu nan a nombra personanan aden cu no ta miembronan di Raad. Esaki na mi opinion ta haci masha dificil e proposicion y e esfera cu henter e Raad aki a duna na e comision aki pa dunele e derecho di sabi y ora cu e no sabi e derecho di puntra kiko ta pasando den e comision.
Di dos, Señor Presidente, ta pone nos fraccion duda cu si e comision aki cu a nace den su totalidad di tur e miembronan di Raad en berdad no tabata un comision politicamente presenta.
Na e momento aki e promer persona cu a haya bon di distancié for di e trabaonan aki ta un miembro activo di e coalicion cu ta forma gobierno hunto cu Arubaanse Volks Partij.
Señor Presidente, Señor Maduro finalmente a bisa cu den su votacion e lo ta semper conciente na tur loke ta na bienestar di Aruba.
Na su debido momento nos lo challenge Señor Maduro pa weita si e palabranan aki ta berdad. Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER C.YARZAGARAY: Señor Presidente, ta tristo pa mi bisa awe nochi cu e reunion ta worde hiba na un nivel cu ningun di nos ta gana algo cuné. Nos a bin aki den pa papia riba cosnan interesante y cosnan constructivo. Y ta duel mi mucho di mira cu comentarionan ta worde haci cu no ta pertenece na nivel di e Raad aki.
Tocante comentarionan cu mi ta tende constantemente di corantnan mi kier bisa cu corantnan ta liber pa scirbi y hopi biaha corant ta scirbi berdad. Tambe mi por bisa si Señor Frans Figaroa kende ta miembro di e comision mester a tuma su retiro anto nos tin un Voorlichtingsdienst cu por a parti e noticianan aki pa asina informa henter Aruba si e noticianan aki ta digno y cada miembro di Raad tin e derecho di haci su preguntanan por escrito en cuanto esaki.
Señor Presidente, en cuanto e comision aki mi kier haci un pregunta y esey ta si e comision aki tin contacto constantemente cu Bestuurscollege y cu e comision por worde asisti door di Bestuurscollege ora cu e comision aki haci cualkier pregunta na nan pa cualkier informacion. Mi ta spera cu si Raad of Bestuurscollege worde acerca door di e comision aki nan por duna nan cooperacion na Raad pa asina nos por bin na un conclusion mas pronto posibel y cu nos por haya e deseonan cu mester worde haci y asina trece progreso y cambionan cu ta interesa nos y no politica ni wega di mucha cu no ta cumbini nos economicamente.
Nos a worde nombra aki pa sirbi un pueblo digno y un pueblo cu mester di nan pan. Ta tempo perdi pa dedica aki den na politica. Como representantenan nos tin cu traha hunto y weita pa Aruba y Antillas henter progresa.

DE HEER G.F.CROES: Señor Presidente, for di e contenido di presentacionnan di e diferente oradornan awe nochi mi ta conclui cu e personanan aki ningun momento tabata tanto preocupa pa loke pueblo ta desea - esta e autonomia - pero nan tabata mas preocupa pa sabi con e miembronan cu ta respalda e gobierno ta para tras di e asunto aki.
Aki anto loke mi a pensa y loke mi a expresa den promer ronde a worde comproba.
Señor Presidente, mi kier haci un suplica na e miembronan aki cu en vez di yama reunionnan pa purba haci un topico tan sagrado di nos pueblo ridiculo - y tambe mi kier a haci un apelacion na e presidente di e comision pa ora nan trece un rapport pa nan pone tambe aden cual di e miembronan ta traha cu mala fé den e comision of cu ta trata di boycotea e asunto aki. Pueblo Arubano no ta contento cu palabranan pero nan kier mira hechos. Y e deseo cu nan tin den nan curazon nan kier weité bira realidad. Pueblo Arubano kier ta autonomo.
Señor Presidente, den promer ronde mi a bisa algun palabra cu kisas a cay poco fuerte pero ta palabranan sin ofensa. Sí, Señor Presidente, for di algun oradornan mi a ripara cu nan ta insinua en cuanto e honorario pa advisornan. Esey sí, mi ta haya cu ta hiba e reunion aki den un tereno masha delicado como cu esey no ta solamente pa e advisornan di e comision aki sino tambe pa tur advisornan cu gobierno ta atrae pa duna conseho. Pesey no ta palabra ta baha e caliber di e reunion sino e tendencia - esta locual ta worde expresa. E idea di locual ta worde expresa ta baha e caliber di e reunion.
En cuanto locual Señor Chance a trece padilanti mi kier bisa cu mi ta contento di tende, despues di 7 luna cu mi ta aki den como un novato, e persona aki expresa su mes cu algun palabra na Papiamento.
Toch e a siña algo den e tempo cu e ta na Aruba. Pero, Señor Presidente, lo mi kier a agrega na su vocabulario un otro proverbio y kisas é tambe ta cay poco pisa. Pero, Señor Presidente, proverbio ta proverbio y hopi biaha nan ta bisa hopi pero nan ta chikito. Y esaki mi ta dedica especialmente na Señor Chance, "de bagazo no se hace caso".
Masha danki, Señor Presidente.

DE HEER M.CROES, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, Señor Alders a puntra kiko ta opinion di Bestuurscollege tocante e f.50.000,-- cu a worde poni disponibel pa e comision.
Señor Presidente, den e asunto aki Bestuurscollege no por tin un opinion. pasobra esaki tabata un decision di Eilandsraad y e mocion cu a worde accepta aki den tabata lesa cu Eilandsraad a dicidi pa pone un suma di f.50.000,-- disponibel pa haci posibel composicion di e rapport di e comision cu a worde nombra. Bestuurscollege cu ta organisatoriamente inferior na Eilandsraad no tin un decision liber den esaki.
Señor Yarzagaray a suplica Bestuurscollege pa duna tur sorto di cooperacion na e comision.
Señor Presidente, naturalmente Bestuurscollege como organo di Territorio Insular di Aruba lo duna tur cooperacion ki ora cu e worde acerca pero naturalmente den e caso aki Bestuurscollege ta pasivo. E iniciativo mester sali for di e comision propio.
Cual suplica cu Bestuurscollege haya cu por asisti na trabao di e comision aki gustosamente Bestuurscollege lo cumpli cu esey.

DE VOORZITTER: Wij zijn hiermede gekomen aan het einde van de tweede ronde en daarmee ook aan het einde van dit agendapunt.
Alvorens de vergadering te sluiten wil ik de raadsleden erop wijzen dat er raadstukken hier liggen die voor U bestemd zijn.
Misschien kan de bode, zodra de vergadering gesloten is, deze stukken even uitdelen.

DE HEER O.CROES: Punt van orde, Mijnheer de Voorzitter.
Señor Presidente, mi a haci un sugerencia na Señor Arends den segundo ronde y mi no a tende un reaccion di dje ariba esey. Mi kier sabi si e ta bay di acuerdo cu e proposicion di mi of podiser no ta posibel. Mi sugerencia tabata si e comision por traha un rapport contestando e preguntanan y tambe cu un splicacion riba e asunto aki.
Si e ta di acuerdo mi kier sabi con pronto e ta kere cu Raad por hayé.

DE HEER A.M.ARENDS: Señor Presidente, mi por garantisa Señor Osbaldo Croes cu asina cu e rapport bin cla nos lo presenté na Raad.

DE VOORZITTER: Dan geloof ik dat wij kunnen concluderen.
Ik dank U voor Uw opkomst en sluit deze vergadering.

De Voorzitter sluit de vergadering om 23.00 u.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van....................

De Voorzitter,

De Sekretaris,